

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- 2.....הלכתא למשיחא
- 2.....א. מנין לעומר שמתיר בהשרשה ... אשר תזרע ... בשדה כתיב .....
- 2.....ב. קוצרין בית השלחין שבעמקים אבל לא גודשין .....
- 5.....ג. קוצר לשחת מאכיל לבהמה ... בזמן שמתחיל עד שלא הביא שלישי .....
- ד. וקוצרין מפני נטיעות מפני בית האבל מפני ביטול בית המדרש לא יעשה אותן כריכות אבל מניחין צבתים.....5
- ה. מצות העומר לבא מן הקמה לא מצא יביא מן העמרים מצותו לבא מן הלח לא מצא יביא יבש.....6
- 7.....ו. מצותו לקצור בלילה נקצר ביום כשר ודוחה את השבת .....
- 8.....הלכה למעשה .....
- ז. ואלו מפסיקין לפאה הנחל והשלולית ודרך היחיד ודרך הרבים ושביל הרבים ושביל היחיד הקבוע בימות החמה ובימות הגשמים.....8
- ח. והבור והניר וזרע אחר וקוצר לשחת ... אין מפסיק אלא א"כ חרש.....11
- ט. אכלה חגב קרסמוה נמלים שברתהו הרוח הכל מודים חרש מפסיק לא חרש אינו מפסיק.....13
- י. המנמר שדה ושייר בו קלחים לחים ... מאחד על הכל.....14

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

דף עא.

הלכתא למשיחא

א. מנין לעומר שמתיר בהשרשה ... אשר תזרע ... בשדה כתיב

כבר התבאר לעיל דף ע: שאסור¹ לקצור בארץ ישראל מן מחמשת מיני תבואה קודם לקצירת העומר שנאמר (ויקרא כג פסוק י) ראשית קצירכם שיהיה תחלה לכל הנקצרים.

אולם תבואה² שהשרישה קודם העומר העומר מתירה בקצירה ואם לאו אסור לקצרה כדרך שאסור לאכלה עד שיבא העומר הבא.

וי"א³ שהשרשה זו צריכה להיות קודם קצירת העומר, שכיון שהיתר קצירה תלוי בקצירת העומר לכן אף ההשרשה צריכה להיות קודם הקצירה, ואם השרישה בין קצירה להקרבה, הרי התבואה אסורה בקצירה עד קצירת העומר של שנה הבאה, אף על פי שבאכילה מותרת כבר לאחר הקרבת העומר של עכשיו, וי"א⁴ שההבאה מתרת אף הקצירה והשרשה זו דיה שתהיה קודם הקרבת העומר, אף לאחר קצירתו.

ב. קוצרין בית השלחין שבעמקים אבל לא גודשין

מה שהתבאר שאסור לקצור קודם לקצירת העומר, כבר התבאר במסכת פסחים דף נו: שבמה דברים אמורים⁵ בקציר שראוי להביא ממנו עומר,

¹ רמב"ם תמידין ומוספין פ"ז הי"ג

² רמב"ם שם הלכה יד

³ שאנ"א שם סי' ד וה, ע"ש בארוכה

⁴ אור שמח שם וקודם העומר שכתב הרמב"ם ר"ל קודם הבאת העומר, וזהו שסיים הרמב"ם שם כדרך שאסור לאכלה

⁵ רמב"ם שם הלכה יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אבל בית השלחין שבעמקים, כלומר שדה שבעמק הזקוקה להשקאה בידי אדם שמשקים בהשקיה מלאכותית ולא במי גשמים, הואיל ואינו ראוי לכתחילה להביא ממנו⁶, מכיון שהשעורים אינם יפות ואינם מחזיקות זמן רב⁷, וי"א⁸ מפני שההתבואה יבשה ואינה (ויקרא ב פסוק יד) פְּרָמֶל, קוצרין אותו מלפני העומר. וכך היו עושים אנשי יריחו ששדותיהם בית שלחין שבעמקים היו, ברצון חכמים.

אבל אין עושים גדיש כלומר ערימה מבית השלחים⁹ שבעמקים. שלא יבוא לאכלו מתוך שהוא מתעסק בו¹⁰ וי"א¹¹ שהוא מפני שנראה כמכוין לתיקון אכילה או משום משום חשד ומראית העין שיאמרו שהקצירה היתה באיסור.

⁶ ואף על פי שבדיעבד אם הביא העומר מבית השלחים כשר, כיון שלכתחילה לא יביא משם, נקרא אינו ראוי להביא ולפיכך מבית הזבלים ומבית האילן, שגם מהם אין מביאים מותר לקצור (תוס' מנחות סח ע"א ד"ה קוצרים ומנחת חינוך מצוה שב) ודעת התוס' עצמם שם שמעם הדבר מפני שבית השלחין מפסידים מהר, שכיון ששדה יבשה היא אם ישהו אותה לאחר בישולה תלך לאיבוד. שאם לא כן היו אוסרים מדבריהם לקצרה שמא יבוא לאכול ולפי"ז מבית הזבלים ומבית האילן שאינם נפסדים מהר אע"ג שאין מביאין לכתחילה איסור לקצור)

⁷ רש"י בסוגיין

⁸ פ"י רבינו גרשום כאן ונ"מ לכאורה שאינו אלא פסול לעומר שיש בו דין כרמל וכשר לשאר מנחות.

⁹ ברש"י פסחים נו ע"א ד"ה וגודשין ותוס' שם יא ע"א ד"ה אבל ומנחות סח ע"א ד"ה אבל פירשו הטעם שכיון שאין בו הפסד גזרו חכמים שימתינו עד אחר העומר שלא יבוא לאכלו מתוך שהוא מתעסק בו ואף על פי שהתירו לעשות קמח וקלי לפני העומר, הרי זה מפני שלעולי רגלים הקילו. ובמאירי פסחים שם הטעם שאין גודשים, מפני שנראה כמכוין לתיקון אכילה. ובשאנ"א שם סי' ד בארוכה, וכי שלכן השמיטו המוש"ע הדין של אין גודשין. עי' תוי"ט מנחות פ"י מ"ה ותפא"י שם פירש הטעם משום חשד ומראית העין שיאמרו שהקצירה היתה באיסור, שדרך הגדישה להגדיש בבת אחת בגורן ולא בתוך השדה שנקצרה מתוכה, ואין הכל יודעים שתבואה זו נקצרה מבית השלחים, שהוא מקום שאי אתה מביא את העומר, ויאמרו שקצר באיסור ממקום שמביאים את העומר, ולפיכך בחוץ לארץ שמותר לקצור לפני העומר, מותר גם להגדיש, שחשד אין כאן ולשמא יבוא לאכול אין חוששים באיסור חדש.

¹⁰ ברש"י פסחים נו ע"א ד"ה וגודשין ותוס' שם יא ע"א ד"ה אבל ומנחות סח ע"א ד"ה אבל.

¹¹ במאירי פסחים שם הטעם שאין גודשים, מפני שנראה כמכוין לתיקון אכילה. ועיין בשאנ"א שם סי' ד בארוכה, וכי מדוע השמיטו המוש"ע הדין של אין גודשין. עי' תוי"ט מנחות פ"י מ"ה ותפא"י שם פירש הטעם משום חשד ומראית העין שיאמרו שהקצירה היתה באיסור, שדרך הגדישה להגדיש בבת אחת בגורן ואין הכל יודעים שתבואה זו נקצרה מבית השלחים, ולפיכך בחוץ לארץ שמותר לקצור לפני העומר, מותר גם להגדיש, שחשד אין כאן ולשמא יבוא לאכול אין חוששים באיסור חדש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

בזמן הזה בארץ ישראל י"א¹² שמותר לקצור לפני העומר, וי"א¹³ שאסור לקצור אף בזמן הזה בארץ ישראל קודם לעומר, היינו קודם שהאיר המזרח של ששה עשר בניסן

י"א¹⁴ שבכל שדה בית השלחים אפילו אינו מהעמקים וכן בכל שדה בעמקים אפילו אינו בית השלחים קוצרים כיון שאינו ראוי להבאת העומר.

מותר לקצור מן החדש בחוץ לארץ¹⁵ קודם לעומר ויש אוסרים¹⁶

חדש של נכרי מותר לקצור שנאמר בקצירת העומר, קצירכם, ולא קציר נכרי, וכל שאין ראוי לעומר מותר לקצור¹⁷.

¹² רש"י מנחות ע"א.

¹³ שאנ"א שם סי' ה', ועי"ש שהוכיח מתוס' מנחות ע"א ד"ה מתירין שאנשי יריחו היו לאחר הבית ומ"מ הרי מה שהיו קוצרים ברצון חכמים ה"ז מפני שהיה ממקום שאי אתה מביא, ועי' רש"י פסחים נו ע"א, ומוכח שאסור לקצור גם שלא בזמן הבית, אלא שכתב שזה רק אם קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבוא. וכן בשפת אמת מנחות שם מסתפק בזה ומסיים דנראה לאסור ואפילו לא קדשה משום מהרה יבנה המקדש ועיין מקראי קודש ח"ב סי' סה

¹⁴ ע' תוס' מנחות דף ס"ה ד"ה קוצרין כו' לחד גירסא של בית השלחין ושל בית העמקים כו' ושקלו וטרו בזה אי מדרבנו חששו ולא התיירו אלא במקום פסידא שממהר להתקלקל ולהכי רק בבית השלחים שבעמקים אך לא בעמקים לחוד או בית השלחים לחוד, וברש"י פסחים י"א. גרס כגירסא זו וז"ל ד"ה ושל בית העמקים – תבואה הגדילה בין העמקים ... ותנן בפרק כל הקרבנות (מנחות פה, א): אין מביאין סולת למנחה לא מבית הזבלין, ולא מבית השלחין, ולא מבית העמקים, מפני שתבואה שלהן אינה מן המובחר. וכן גרס בדרף נה. שם ד"ה וקוצרין

¹⁵ ובלשון הרמב"ם לעיל הי"ג אסור לקצור בארץ ישראל ועיין רש"י מנחות ע"א ועיין בשאנ"א החדשות סי' ד אור שמח תמידין ומוספין שם שאפילו להסוברים שאיסור אכילתו הוא מן התורה גם בחוץ לארץ. כיון שהלכה שאין העומר בא אלא מארץ ישראל, וממקום שאי אתה מביא אתה קוצר ובשיטה מקובצת מנחות פד ע"א בשם הר"מ כתב שאפילו להסוברים שמביאים את העומר מחוץ לארץ, מכל מקום מותר לקצור בחוץ לארץ, שהרי זו מצוה התלויה בארץ, שאינה נוהגת אלא בארץ, ולאיסור אכילה למדנו מכתוב מיוחד ממושבותיכם, שמשמעו בכל מקום שאתם יושבים, ובאיסור קצירה לא נאמר ממושבותיכם.

¹⁶ שמ"ק שם בפירוש א' בשם הר"י בתשובה, ופסק כן להלכה ובשאנ"א שם שלהמתירים להביא את העומר מחוץ לארץ, אסור לקצור חדש גם בחוץ לארץ, שממקום שאתה מביא אי אתה קוצר.

¹⁷ שהרי אף מבית השלחים ומבית העמקים מותר מטעם זה לקצור מאירי פסחים סוף ערבי פסחים אמנם עיין שו"ת מלבושי יו"ט ח"ב חובת קרקע סי' יב, שלהלכה שאין קנין לנכרי בארץ ישראל להפקיע מתרומות ומעשרות אין דורשים כלל קצירכם למעט קציר נכרי, ואף של נכרי אסור בקצירה בארץ ישראל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ג. קוצר לשחת מאכיל לבהמה ... בזמן שמתחיל עד שלא הביא שלישי

תבואה¹⁸ שלא הביאה שלישי¹⁹ מותר לקצור ממנה להאכיל לבהמה.

ד. וקוצרין מפני נטיעות מפני בית האבל מפני ביטול בית המדרש לא יעשה אותן כריכות אבל מניחין צבתים

וקוצרין מפני²⁰ הנטיעות שלא יפסדו, דהינו שמכוין בשעת קצירה להתרחק מהאילנות כדי שלא יפסדו מחמת התבואה²¹.

וקוצרין לפנות מקום לבית האבל²² או לבית המדרש שיהיה מקום בשביל ישיבת התלמידים שנאמר (שם כג פסוק י) קְצִירְכֶם ולא קציר מצוה²³. ואף על פי שמותר לקצור מפני דברים הללו, לא יעשה אותם כריכות דהיינו אלומים קשורים כדרך הקוצרים אלא יניחם צבתים צבתים, בלי קישור, שבמה שאפשר לא יוסיף טרחה.

¹⁸ רמב"ם שם הלכה טו

¹⁹ שלישי שאמרו לדעת פהמ"ש להרמב"ם והרע"ב מנחות פ"י מ"ח הוא שלישי האחרון של גמר בישולו, והאחרונים תמחו על כך, שבכל מקום הבאת שלישי היינו שלישי הראשון (עי' ברכת הזבח שם וחי' רש"י שם ובקרבן אורה שם ושפת אמת שם שכתבו שהוא פלא, ובבה"ז שם כתב שלשון הרמב"ם בהלכותיו מורה שלישי הראשון וכ"כ במנ"ח אות ח)

²⁰ רמב"ם שם והלכה טז

²¹ לפי שאותה תבואה אינה ראויה לעומר, שאין מביאים העומר מבית האילן, וממקום שאי אתה מביא אתה קוצר ולכן התירו מפני ההפסד

²² שאין להם מקום פנוי לישב ברחבה לברך ברכת רחב רש"י מנחות ע"א

²³ ועיין בשפת אמת מנחות ע"א ע"א שאין ההבדל כאן בין רשות למצוה, שהרי ברכת רחבה אינה אלא מצוה מדרבנן, ואנו למדים ההיתר מהכתוב, אלא שקצירכם משמעו מה שקוצרים לכם לאכילה, כדרך הקצירה, ולא מה שנקצר לצורך המקום וכדומה מהסיבות החיצוניות שאינן בגוף התבואה אבל במנ"ח מצוה שב אות ו כתב "ונראה דאף מצוה דרבנן היא בכלל, והתורה התירה קציר מצוה אף מצוה דרבנן בכלל, עיין ברש"י שם שפירש ברכת הרחבה וכו', וזה הוא רק מדרבנן, ואשכחן כמה פעמים כהאי גוונא דהתורה דיברה אפילו במילי דרבנן, עיין בפ"א מנערה בתולה ה"ה ופ"ב מסוטה ה"ח כמה מקומות אין מספר" משמע שדוקא מצוה ממש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הַלְכַתָּא לְמִשְׁיַחַא בְּרַף הַיּוֹמִי

מַסְנַת מִנְחוֹת

ה. מצות העומר לבא מן הקמה לא מצא יביא מן העמרים מצותו לבא מן הלח לא מצא יביא יבש

מצותו לבוא²⁴ מן הקמה²⁵ דהיינו שמהובר לקרקע, דכתיב (דברים מז פסוק ט) מִהַחֵל חֶרְמֵשׁ בְּקֶמֶה שִׁיחָא קְצִיר לְשִׁמּוֹ לֹא מִצְאוּ כִגּוֹן שִׁכְבֵר נִקְצֵר הַכֹּל יִבְיֵאוּ מִן הָעוֹמְרִים דְּהֵינּוּ שִׁנְקִצְרוּ²⁶.

מצותו לבוא²⁷ מן הלח דכתיב (ויקרא ב פסוק יד) פְּרָמֹל מִלֹּא רַךְ²⁸ שִׁיחָא רַךְ וְנִמְלַל בִּיד וְכֵן שִׁיחָא כֵר וּמִל דְּהֵינּוּ שִׁתְּחִיחַ הַשִּׁיבּוֹלֶת מִלֵּאחַ בְּגִרְעִינִין, לֹא מִצְאוּ כִגּוֹן שִׁכְבֵר נִקְצֵר כֹּל הַלֵּחַ יִבְיֵאוּ מִן הַיִּבֵּשׁ.

דרכן היה²⁹ להביא משדות שבדרום היה חורש חצי השדה וזורע חצייה בשנה זו ובשנה אחרת חורש חצי השדה שזרע וזורע החצי שחרש ומביא ממנו.

מצות הקצירה³⁰ כשירה בכל אדם ואינה דווקא בכהנים .

²⁴ רמב"ם שם ה"ח ר"ב מנחות פ"י מ"ט

²⁵ למרות שלא נקצרו לשמה

²⁶ ולכאורה כיון דהוי שלא כמצוותו לדעת ר' אלעזר בר' שמעון מנחות שם יהיה פסול וא"כ לדעת תוס' הנ"ל דפסקו שנקצר ביום פסול א"כ ה"ה הכא העומרים יהיה פסול ועוד דאם קצר ביום עכ"פ יהיה כשר שהרי הוא בכלל עומרים דמה לי נקצר היום מה לי קצור כבר מאתמול ועיין ערוך השולחן העתיד שם סעי' ט שהוכיח מדין זה המוזכר בגמ' כאן כדעת הרמב"ם דנקצר ביום כשר ועיין לעיל שלדעת הגר"ז כשר אלא שלא נתקיימה מצות קצירה ועיין במכתבי תורה סוף מכתב ע"א שכתב דהוא מחלוקת בתוספתא אי בעינן קצירה לשמה ועיין נמי שהוא מחלוקת מה הדין אם לא קצר אלא קטף ביד ועיין אבנ"ז או"ח סי' שפה שהוכיח מהא דכשר מן העומרים שכשר אף אם קטף ביד ולא שהרי מסתמא לא קצרו עומרים אלו לפפני העומר שהרי אסור לקצור קודם העומר כמו שיתבאר להלן וע"כ שקטפוהו ביד ובכל זאת כשר

²⁷ שם הלכה ט

²⁸ "לשון הר"ב דכתיב כרמל רך ומל. וכן פירש"י במשנה ב' רך ומלא וכתבו התוס' [ס"ד ע"ב] דהוי כמו שמלה שלמה. ע"כ. אבל לשון רש"י במתני' כר ומל וכ"כ בפ"י החומש פ' ויקרא וז"ל בעוד הכר מלא שהתבואה לחה ומלאה בקשין שלה ועל כן נקראו המלילות כרמל. וכן כרמל בצקלונ"ו (תוי"ט שם פ"י מ"ט) ועיין בליקוטי הלכות שם סו ע"א בדפו"י כח ע"א בתורת הקדשים אות ח שפסק את שני הפירושים

²⁹ שם הלכה י

³⁰ תו"כ פ' אמור ערוך השולחן העתיד סי' קטז סעי' יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אם אין³¹ הצבור רוצים לתת השעורים כופין אותם עד שיאמרו רוצה אני ואין לוקחים מהם בעל כרחם בלא שהתרצו. וי"א³² שצריך רצון גמור ואין כופין אותם כלל

אין העומר כשר³³ אלא מן התבואה החדשה ואם הביא מתבואה ישנה דהיינו שהשרישה קודם פסח שעבר פסולה.

ו. מצותו לקצור בלילה נקצר ביום כשר ודוחה את השבת

מצותו להקצר³⁴ בלילה בלילה ששה עשר בין בחול בין בשבת, וכל הלילה כשר לקצירת העומר, ואם קצרוהו ביום, י"א שכשר. וי"א³⁵ שפסול ואינו קוצר ביום.

³¹ ערוך השולחן העתיד שם סעי' יג

³² מנחת חינוך שם אות טו

³³ מנחת חינוך מצוה שב אות ג

³⁴ רמב"ם שם הלכה וז

³⁵ תוס' מנחות סו ע"א ד"ה זכר סמ"ג עשין קצט וז"ל תוס' שם "נראה לר"ת עיקר אידך סתמא דמתניתין דפרק שני דמגילה (דף כ: ומייתי לה בסוף פירקין (דף עב). כל הלילה כשר לקצירת העומר כו' ודייקינן מינה דקתני לילה דומיא דיום מה דיום בלילה לא אף דלילה ביום לא ואמרינן בריש מועד קמין (דף ג:) ר"ג ובית דינו נמנו על שלשה פרקים הללו והתירו ומסיק רב אשי התם דסבר לה כרבי ישמעאל דדריש מה הריש רשות אף קציר רשות יצא קציר העומר שהוא מצוה ודחיא שבת וכיון דדחיא שבת אין נקצר אלא בלילה כדמוכח בסוף פירקין ועוד דרבי יוחנן דאמר (שם ד.) עשר נטיעות הלכה למשה מסיני סבר לה כר' ישמעאל דדריש מה הריש רשות ודחי שבת עוד חשיב כי האי גוונא הלכתא פסיקתא בהגוזל קמא (ב"ק קב.) ובפ"ק דע"ז (דף ז:) ומשמע מרש"י שם עב ע"א ד"ה שנקצר דלר' אלעזר בר' שמעון נקצר ביום פסול וכן משמע מתוד"ה מנין אמנם עיין בגרי"ז שם שכתב בד"ה שכל העומר שנקצר שלא כמצותו פסול, "אי פליג ר"א בר"ש גם על העומרים דהיינו דאיתא התם שאם לא מצא מן הקמה יביא מן העומרים ולראבר"ש כיון שהיו שלא כמצותו היה פסול) ניהא דפסול, אבל באם כשר מן העומרים ע"כ דפסול דקאמר הוא כפירושו הרגמ"ה דיותר טוב שיקרב בשומאה משיקרב שלא כמצותו, ומהא דס"ל לרבי דמביאים אחרת ע"כ דס"ל דחשיב כמצותו בנקצר ביום ולא סתם מן העומרים" וא"כ איז פסול אלא שלא קיים מצות קצירה וכ"כ בד"ה נקצר ביום כשר והא תנן כל הלילה כשר לקצירת העומר וכו', "והנה הא דאם קצר ביום כשר, היינו משום דהוי מן העומרים ולא מתקיימת מצות קצירת העומר כלל, (כדמוכח לקמן בגמרא דאם נקצר ביום כשר, גם לפני זמנו כשר), וא"כ מאי פריך ממשנה דכל הלילה כשר לקצירת העומר דהתם איירי מדין מצות קצירה דזמנה דוקא בלילה, אבל ביום אין זה מצות קצירה כי אם דהו"ל מן העומרים, וע"כ משמע דנקצר ביום כשר הוא משום דמתקיימת מצות קצירה ג"כ, ולכך פריך שפיר" (ועיין בית הלוי שם אות יז) אבל בסמ"ג עשה מצוה ר כתב להדיא "וכבר ביארנו (דף רג ע"ד) שפוסק ר"ת כרבי אלעזר ברבי שמעון שאם לא קצר בלילה אינו קוצר ביום" וכן עיין מנחת חינוך שם אות טז דס"ל שאם לא קצרו נתבטלה מצות העומר וכתב לפ"ז שאם לא קצרו כל הלילה א"כ לדעת תוס' כיון שלא יביאו עוד את העומר א"כ מותר לקצור אבל דעת הרמב"ם שעדיין יכול לקצור קציר העומר יהיה עדיין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת מנחות

דף עא:

הלכה למעשה

ז. ואלו מפסיקין לפאה הנחל והשלולית ודרך היחיד ודרך הרבים ושביל הרבים ושביל היחיד הקבוע בימות החמה ובימות הגשמים

כבר התבאר במסכת ב"ק דף סא. וב"ב דף נה. שאין מניחין את הפאה³⁶ משדה על חברתה כיצד, היו לו שתי שדות לא יקצר את האחת כולה ויניח בשניה פאה הראויה לשתייהן, ואם עשה כן עובר בלאו³⁷ שנאמר (ויקרא כג פסוק כב) לא תכלה פאת שדה בקצרה שיניח בכל אחת ואחת פאה הראויה לה, ואם הניח משדה על חברתה אינה פאה. וחייבת במעשר וצריך להפריש פאה אחרת³⁸.

והכלל הוא מה שהדרך לקצור יחד נקרא שדה אחד, וכל מה שאין הדרך לקצור יחד נחשב שתי שדות³⁹.

איסור קצירה ועיין באבני נזר או"ח סי' שפה מה שהאריך בזה ודעתו שגם אם נקצר ביום אע"ג שהקצירה פסולה מ"מ לא גרע ממביא מן העומרים ויכול להקריב ממנו העומר.

³⁶ רמב"ם הלכות מתנות עניים פרק ג הלכה ב

³⁷ ומשמע מדברי רבנו שהוא מה"ת וכן דעת רשב"ם אבל דעת הגר"א דלמסקנת הירושלמי קרא אסמכתא בעלמא ורק מדרבנן אמרו שאין מפרישין משדה לחברתה והחמירו שגם בדיעבד אינה פאה שיש כח ביד חכמים לעקור דבר מה"ת ודעת הר"ש"ם דהפסק גמור מפסיק מה"ת אבל הפסקות אלו מדרבנן ואפי' גדר אבל לא נתברר מה נקרא הפסק גמור דמפסיק מה"ת ושמא בכל העיר ולא יותר וצ"ע. דרך אמונה שם ג

³⁸ רדב"ז ומש"כ על השדה השני' לאו דוקא אלא על שתי השדות וכנראה כונתו שהפריש פאה גדולה שיספיק על ב' השדות דאז השדה הזו בודאי נפטרה אך אז ל"ש דחייבת במעשר שהרי לא נודע מה על שדה זו ומה על שדה זו אא"כ פירש ואפשר כונתו דטבל וחולין מעורבין זה בזה ואף על גב דפאה אין לה שיעור מה"ת מ"מ כיון שכונתו הי' על שתי השדות הו"ל טבל וחולין מעורבין כמו התורם על החיוב ועל הפטור כמ"ש הר"ש בפ"ג דתרומות מ"ג. דרך אמונה – ציון ההלכה שם ס"ק ט

³⁹ וחז"ל הכריעו איזה דברים דרך בני"א לחשב הפסק ואין קוצרין אותו יחד אלא סתמא נחים בנתים ואם רוצים לעשות הפסקה או להשאיר הקצירה ליום אחר סתמא גומרים עד שם שהוא מקום מסויים ומפסיק וזה נקרא ב' שדות. שם דרך אמונה ה ובבה"ל שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

לפיכך היתה שדהו זרועה⁴⁰, אפילו כולה מין אחד, והיה נחל⁴¹ בתוך השדה, מפסיק מראש השדה עד סופה עד שלא נשאר בסופה ד' אמות שמתחבר⁴², וי"א⁴³ שצריך שיפסיק מקצה השדה עד סופה ממש. אף על פי שאינו מושך מים תדיר, אלא נפסק הרבה פעמים כגון בימות החמה, ואף על פי שעכשיו בשעת הקצירה הוא נפסק, שאינו יכול לקצור מה שבשני צדדיו כאחת הרי זה כשתי שדות ונותן פאה מצד זה לעצמו ומצד זה לעצמו.

וי"א⁴⁴ שצריך שיהא בו מים רק שאע"פ שאין מושך מים שהולכין אלא יש בו מים מכונסין מספיק להפסקה. וי"א⁴⁵ שאע"פ שאין בו מים לעולם אלא הוא אדמה קשה שאין ראוי לזריעה כגון שהיא עמוקה או שמלאה עפר וצורות הוא בכלל נחל ומפסיק.

וכן אם היתה⁴⁶ אמת המים שאינו יכול לקצור מה שבשני צדדיה כאחת, שאם עומד מצד אחד אינו מניע לקצור מצד השני⁴⁷, בין מחמת רוחב אמת המים ובין מחמת עמקה⁴⁸, ואפי' אין מחזקת אמה ברחבה אלא מעט⁴⁹ וזה נקרא במשנה שלולית הרי זה כשתי שדות ונותן פאה מצד זה לעצמו ומצד זה לעצמו. והוא שתהיה מושכת שיהא בה מים בשעת קצירה⁵⁰, וקבועה כל השנה. ויש חולקין⁵¹ וס"ל שאין צריך שתהא קבועה.

⁴⁰ שם הלכה ב

⁴¹ ואף על פי שאינה קבועה ואף על פי שרחבה מעט וי"א דדוקא אם א"א לעבור בו ברגל נקרא נחל אבל אם אפשר לעבור בו בכלל שלולית הוא. דרך אמונה שם ז

⁴² דאל"כ אינו מפסיק. רא"ש פ"ב אות ג'

⁴³ כ"מ בראב"ד ה"ד וכ"כ במאירי חולין קל"ז א' דצריך שיעבור משני קצותיו.

⁴⁴ הנר"א בשנו"א

⁴⁵ רשב"ם בב"ב נ"ה א' וכ"נ דעת רש"י בב"ק ס"א א' וכ"כ המאירי בב"ב.

⁴⁶ רמב"ם שם

⁴⁷ רבנו בפי"מ והר"ש לפמ"ש"כ בבה"ל והרא"ש והר"י בן מ"צ והתוס' רי"ד ב"ק ס"א א' והרש"ם וכ"פ כל המפרשים דעת רבנו דלא כהר"י קורקוס שרצה לפרש בדברי רבנו כדעת הרע"ב.

⁴⁸ סמ"ג ל"ת רפ"ד ורבנו הלל כתב שהיא רחבה.

⁴⁹ ר"ש משנין בתו"כ.

⁵⁰ ולפי"ד הגר"א הנ"ל צריך שתהא בה דווקא מים זוחלין ולא מים מכונסין.

⁵¹ תוס' רי"ד כאן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

י"א⁵² שאף אם מגיע לקצור כ"ז שאינו יכול לאחוז השבלים משני עבריה יחד ולקוצרם כאחד מפסיק. וי"א⁵³ שאפי' אם אין מגיע לקצור בצד השני כשעומד מצד אחד, כל שאם עומד באמצע יכול לקצור מכאן ומכאן אינו מפסיק.

י"א⁵⁴ שאמת המים שנמשכין ממנה חריצין להשקות השדות שסביבה כשמתמלאה, מפסקת אף על פי שאינה קבועה, וגם אם אפשר לקצור משני צדדיה יחד ובלבד שתהא מושכת. כנזכר.

וכל זה דוקא באמת המים, אבל מקום שנאספו שם מי גשמים, אפי' אינה נקצרת כאחת ומושכת וקבועה, אינה מפסקת שבטלה לגבי השדה⁵⁵, וי"א⁵⁶ שגם היא מפסקת.

וכן אם היה⁵⁷ מפסיק דרך היחיד שהוא רחב ארבע אמות⁵⁸, אף על פי שאינו קבוע כל השנה כגון בימות הגשמים שהשדות זרועים שאין דרך לילך שם⁵⁹. או דרך הרבים כלומר שעשוי להילוך רבים⁶⁰, הרחב שש עשרה אמה⁶¹. הרי זה כשתי שדות ונותן פאה מצד זה לעצמו ומצד זה לעצמו.

אבל שביל היחיד והוא פחות מארבע⁶², או שביל הרבים פחות משש עשרה אמה, אם היה קבוע בימות החמה ובימות הגשמים בימות הגשמים שזרועין שם הולכין שם בנ"א חשוב להפסיק אבל אם אין קבוע כל השנה, אף על פי

⁵² רבנו הלל ור"ש משני בתו"כ

⁵³ רע"ב והגר"א ובר"י כמ"כ בבה"ל דלא מצינו מי שפסק כרבנן דלא כפר"ח ופה"ש ע"ש

⁵⁴ הר"ש והרא"ש

⁵⁵ לפ"ד רבנו דפסק כר' יוחנן וכ"ד הר"ש והרא"ש בפאה וכ"כ המאירי בב"ק ובב"ב וכ"נ דעת הרמ"ה בב"ב נ"ה א'.

⁵⁶ רש"י במנחות ע"א ב' ורבנו גרשום שם ובב"ב נ"ה א' ורבנו הלל והר"ש משני בתו"כ שכולם העתיקו כשמואל.

⁵⁷ רמב"ם שם הלכה ג

⁵⁸ ודעת הגר"א בשנו"א וכדקי"ל בב"ב ק' א' כדייני גולה דגם רוחב ב' אמות ומחצה נקרא דרך היחיד ומפסיק אפי' אינו קבוע אבל כל הראשונים כתבו כרבנו.

⁵⁹ מ"מ כיון שבימות החמה לאחר שנקצרו התבואות הולכין שם חשיבא להפסיק תמיד ואף על פי שהדרך מיוחדת רק ליחיד לילך מ"מ כיון שרחבה ד"א חשיבא להפסיק אבל אם הוא פחות מד"א דינה כשביל דבסמוך. ר"ש ורבנו בפיה"מ ומשמע אף שעתה בשעת הקציר אין הולכין שם.

⁶⁰ ויש בזה חידוש אף על גב שהרבים יש להן הרבה דרכים ואפשר שיעזבו דרך זה ולא ילכו בה מ"מ כיון שיחדוהו לדרך הרבים מפסיק אף על פי שאינה קבועה כל השנה כנ"ל. פיה"מ והר"ש

⁶¹ שמעיון דיחדוהו לרבים לא חשיב עד שיהא מ"ז אמה, ודעת הגר"א שם דאפי' פחות מט"ז אמה כיון שמייוחד לרבים אפי' הוא פחות מח' אמה הוא בכלל דרך הרבים אבל הראשונים כתבו כרבנו.

⁶² דעת רבנו דכל שפחות מד"א כיון שהוא צר הוא בכלל שביל וצריך שיהא קבוע וכן דעת כמה ראשונים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שבשעת הקציר הולכין שם לא חשיב להפסיק גם בשעה שקבוע, כיון שאין בו שיעור דרך מפסיק, אלא הרי הוא כשדה אחת.

ו"א⁶³ שאין תלוי אם הוא צר או רחב, אלא דרך שעשוי לעוברי דרכים מקרי דרך, ואם עשוי ליחיד מקרי דרך היחיד, אבל אם אינו אלא בין השדות והכרמים ואינו עשוי לעבור מעיר לעיר מקרי שביל אפילו רחב מארבע. וי"א⁶⁴ ששביל הוא צר מאד ואינו מחזיק אלא טפח. וי"א⁶⁵ שכל שאין עשוי לעבור בו בהמות וקרונות רק לעבור אדם לבד נקרא שביל.

ה. והבור והניר וזרע אחר וקוצר לשחת ... אין מפסיק אלא א"כ חרש

היה מפסיק⁶⁶ בה ארץ בורה שאינו זרועה ולא חרושה, אף שראויה לזריעה⁶⁷ רק הוא הניחה בור ולא זרע, או ארץ נירה והיא שנחרשה ולא נזרעה, הרי זה נפסקת לשתי שדות, ונותן פאה לכל אחת בפ"ע

וכן אם הפסיק בה זרע אחר, כגון שהיה חטים מכאן וחטים מכאן ושעורים באמצע, ולא דוקא שעורים שהן הייבין בפאה בפני עצמם, ואפי' מין שאינו

⁶³ דעת הראב"ד בהשגות שם

⁶⁴ הר"ש כתב כדשקיל כרעא ומנח כרעא כמ"ש בב"ב ק' א' והוא טפח כמ"ש בשבת פ"ה א' כמלא רוחב פרסה טפח, ועי' חו"מ ס"י קצ"ב ס"ז ובב"י שם.

⁶⁵ רשב"ם בב"ב ג"ה ב' כתב דדרך הוא מקום הילוך העגלות והסוסים וכ"כ הרא"ש בפאה דשביל הוא דרך קטן להילוך אדם ולא לבהמות וקרונות והוא קטן מאד וצ"ע דבעירובין כ"ד ב' מבואר דשביל של חרמים הולכין נמלים וצ"ל שיש יוצא מהכלל.

⁶⁶ רמב"ם שם הלכה ד

⁶⁷ רא"ש ואם אין ראוי כלל לזריעה לפ"ד רשב"ם הוא בכלל נחל ואין לו שיעור ומפסיק במשהו כנ"ל ולפ"ד הראשונים דמפרשי נחל נהר אפשר דהוא ג"כ בכלל בור וצריך שיעור וע"ל ה"ז דסלע יש לו שיעור אחר.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כלאים כגון כוסמין ושיפון⁶⁸. ואפי' הי' שם מין שפטור מפאה⁶⁹ כגון ירקות וכדומה הרי זה נפסקת לשתי שדות.

וכן אם קצר באמצעה אפי' קצר תבואה גמורה ואפילו קודם שתביא שלישי וחרש⁷⁰ מקום שקצר, הרי זה נפסקת לשתי שדות, וצריך ליתן פאה לשורה זו שקצר בפ"ע ממנה, ולשני הצדדין שנשארו פאה לכל א' בפ"ע⁷¹.

אבל לא חרש לא מקרי שדה בור להפסיק אף על גב דהשתא בשעת קצירה הו"ל בור דכיון שגדל תחלה ונקצרה לא השיבא בור.

ובכל הנ"ל⁷² מפסיק כשיהיה רוחב כל אחד מאלו כשלשה תלמים של פתיה⁷³ ב' אמות בשדה קטנה שהיא חמשים אמה על שתי אמות או פחות⁷⁴.

⁶⁸ אפי' מפסיק בפאה דנחשב ב' מינים לפאה וא"א להפריש ממין על חברו. ודוקא זרע אחר אבל אילנות אין מפסיקין כדלקמן ה"ח וע"ל ה"י שיש דברים שגם זרע אחר אין מפסיק שם והא דנחלקו בגמ' אם הצב מפסיק היינו משום דהצב כיון שהוא צורך השדה אפשר דבטל לשדה כמ"ש בב"ק ס"א ב' וכדעת רבנו גבי אילנות ובפ"י רבנו נתן ראיתי שפ"י מין אחר מראה אחר ואם ההעתיקה נכונה כנראה כונתו אפי' אותו המין כגון ב' מיני חיטים אם המראה אחרת ה"ז מפסיק וצ"ע. צה"ל שם נו

⁶⁹ וכמסקנת הירוש' שאין חילוק בין חיוב פאה לפטור פאה וכן מוכח בסמוך ה"ה דגם פטור מפאה מפסיק וכן מבואר בראב"ד והפדה"ש רוצה לפרש בדעת הגר"א בירו' שגם למסקנא נשאר חילוק זה לענין השיעור אבל יותר נראה שדעתו כדעתו בשנו"א דלמסקנא בטל חילוק זה. צה"ל שם נו

⁷⁰ ועיין בסף משנה ור"י קורקוס ורדב"ז אף על גב דחלק זה לאו קצירה היא ופטורה מפאה מ"מ אינה מפסקת אא"כ חרש כדמסיק מיהו דעת הלח"מ פ"ז מתו"מ הט"ו לפ"מ שפסק רבנו שם כר' יהודא דדוקא כשקצרה לאכילת אדם אבל אם קצרה לאכילת בהמה קודם הבאת שלישי לאו קצירה היא כלל ומפסקת אפי' אם לא חרש ולא עוד אלא אפי' התחיל קודם הבאת שלישי ונגמר אחר הבאת שלישי לבהמה לאו קצירה היא [ופטורה מפאה] ולכן מפסקת אפי' לא חרש אולם בפה"ש שאין חילוק בזה ודעתו דרבנו פסק כהירושלמי ודלא כסוגיא דמנחות וצ"ע וע"ע בפה"ש שהביא דעת בה"ג דפסק לגמרי כר"מ שאם קצר קודם הבאת שלישי אפי' לאדם לאו קצירה היא ומפסקת אפי' לא חרש אמנם הרע"ב פסק כרבנו וכן ביראים ובסמ"ג העתיקו המשנה כצורתה ומשמע שסמכו על הכלל דהלכה כחכמים.

⁷¹ כיון שהשתא כשקוצרין מפסיק ביניהן שדה ניר אף על גב שבתחלה היתה זרועה כולה.

⁷² ואף על גב דכל הני דהלכה ב' ג' סני במשהו הפסק שאני בור וניר שא"א לצמצם לזרוע שורה סמוך לשורה וע"כ נשאר קצת הפסק ולכן כ"ז שאין כשיעור לא נחשב הפסק וכן בזרע אחר יש מעם דלא מקרי הפסק בשדה קטנה עד שיהא בה כשיעור

⁷³ רוחב שלשה תלמים שחורשין בעת החרישה וזה נקרא פתיה. ותלם הוא שורת המענה. דרך אמונה שם לה ⁷⁴ דאז עולה מדת השדה ק' אמות דהיינו פחות מבית רובע הקב [דהיינו מקום שזורעין בו רובע הקב תבואה] שהרי בית רובע הוא י' אמות וחומש על י' אמות וחומש כמ"ש רבנו בפ"ג מכלאים ה"ט והוא קצת יותר מק' אמה כשביל החומש שנוסף ולכך סגי בשיעור הרחקה זה ואם ההרחקה פחות מב' אמות רוחב לא מהני אפי' יהא ההפסק בית רובע כגון בשדה ארוכה ק"ד אמות לא מהני באמה א' רוחב על אורך כל השדה אף שיש בה בס"ה בית רובע דבפחות מב' אמות לא מינכר ההפסק לדעת רבנו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואם היתה יתרה על זו כיון שהשדה מחזיק בית רובע או יותר אין ניכר בה הפסק מועט, אין הבור או הניר מפסיקה לשתים אלא א"כ היתה בו רוחב בית רובע⁷⁵. וי"א⁷⁶ שאין הבדל מה גודל השדה ולעולם צריך ב' אמות ע"פ כל אורך השדה ולא יותר.

אבל זרע אחר כל שהוא מפסיק⁷⁷ בה⁷⁸.

ט. אכלה חגב קרסמוה נמלים שברתהו הרוח הכל מודים חרש מפסיק לא חרש אינו מפסיק

אכלה⁷⁹ גובאי שהוא מין חגב או קרסמוה נמלים באמצעה של השדה וה"ה שברתה הרוח או בהמה⁸⁰, וכדומה. אם חרש מקום שאכלו הרי זה מפסיק שברי הוא כשדה ניר ושיעורו כנוכר.

אבל אם לא חרש אינו מפסיק דכיון שהי' זרוע לא מקרי בור וי"א⁸¹ שדוקא אחר הבאת שליש אבל קודם הבאת שליש אפי' לא חרש מפסיק. ויש שאין מחלקים.

⁷⁵ ודעת הגר"א בשנו"א נראה דלעולם צריך שיהא ההפסק בית רובע בתשברתו בביאורו לירו' ודלא כמ"ש בפה"ש דדעתו כדעת ראב"ד והיינו משום דפי' דעת ראב"ד בע"א

⁷⁶ השנות הראב"ד עיין מרכה"מ ודרך אמונה מ

⁷⁷ אף על גב דבלא"ה צריך להרחיק משום איסור כלאים מ"מ לענין כלאים סגי אם עושה תלם ירק בשדה תבואה בהפסק של י' אמות וחומש ברוחב ו' טפחים ואח"כ מיצר והולך וגם את התלם הזרוע מיצר והולך כנ"ל פ"ג מכלאים הי"ג סקס"ו וא"כ בסוף השדה אין בין השדות אלא זרע אחר כל שהוא ולענין פאה בעי שיהא ההפסק ע"פ כל השדה כנ"ל סק"ח ועוד משכחת לה במינים שאין בהן כלאים כנ"ל סקכ"ט ואו בחו"ל שאין בו כלאי זרעים ויש שם פאה מדרבנן. דרך אמונה שם מב

⁷⁸ ואף על גב דלענין בור וניר מחמירין בשדה גדולה דצריך הפסק מפי לענין זרע אחר מקילינן דבשדה גדולה סגי בהפסק מועט והטעם משום דבשדה קטנה אין ניכר כ"כ שזה מין אחר כיון שגם מהמין השני אין אלא דבר מועט אבל בשדה גדולה שכולה מין א' ניכר היטב שמפסיק בה מין אחר. ר"י קורקוס ובעינן זה כ' רדב"ז ודעת הראב"ד דלעולם בשדה גדולה ניכר ההפסק יותר אבל בקטנה בעי הפסק מפי. ובמרכה"מ בדעת רבנו שמ"מ לא יהא ההפסק פחות מב' אמות ומש"כ רבנו כל שהוא היינו שא"צ בית רובע אבל ב' אמות צריך דלא גרע

משדה קטנה וכן דעת הרא"ש והגר"א ו

⁷⁹ רמב"ם הלכות מתנות עניים פרק ג הלכה ה

⁸⁰ דרך אמונה מד

⁸¹ לפ"ד הלח"מ הנ"ל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

י. המנמר שדה ושייר בו קלחים לחים ... מאחד על הנל

שדה שכולה⁸² זרועה מין אחד וקצת מקומות הקדימו להגמר לפני השאר כגון ששם הי' מזובל ביותר, וכיון שהתחילו בה מקומות ליבש עקר או תלש עקר וה"ה קצר⁸³ מה שיבש מכאן ומכאן, עד שנשאר הלח מפורד מלבנות מלבנות מרוחקות זו מזו, היבש שקצר עתה פטור מפאה⁸⁴.

אולם כשיקצור אח"כ⁸⁵ אם היה דרך בני אדם שם לזרוע מאותו המין ערוגות ערוגות כגון שבת או חרדל הרי זה מניח פאה מכל מלבן ומלבן, אפי' אין מרוחק ג' תלמים⁸⁶, שהרואה אומר ערוגות ערוגות נזרעו. וי"א⁸⁷ דוקא בשבת וחרדל שדרך לזרען ערוגות מרוחקות זו מזו ודרך לזרען בזמנים נפרדים⁸⁸,

⁸² רמב"ם שם הלכה יא

⁸³ ומש"כ רבנו תלש או עקר משום דאין דרך לקצור עד שיגמר כל השדה שהרי תבואה לקיטתו כאחד [ומ"מ אפי' קצר קצת עתה וקצת אח"כ אין זה קרוי אין לקיטתו כאחד לפוטרו מפאה דאזלי' אחר רוב העולם שקוצרין כאחת]. דרך אמונה שם ע

⁸⁴ כמש"כ רבנו לעיל פ"ב ה"ו שאם קצר מכאן ומכאן קצת פטור מפאה.

⁸⁵ כן מוכח כאן בגמ' דהא לשמואל דמיירי קודם הבאת שלישי בודאי לא חייב בפאה כמש"כ רבנו בפ"ב ה"ז והנידון רק לאח"כ וגם לר' יוחנן כיון דלר"ע לא נחשב אתחלתא דקצירה וכר"מ א"כ פטור מפאה וא"כ גם לחכמים פטור דאל"כ יש עוד מחלוקת בין ר"ע לרבנן והו"ל למיתני במתני' ועוד דלא משמע דר' יוחנן פליג על שמואל בהא וכ"כ כל הראשונים הר"ש והר"י בן מ"צ ורש"י בנדה ג"א א' ורבנו גרשום במנחות ע"א ב' דכל הנ"מ רק לענין אח"כ אם יפסיק [רק דמשמע מהם הדטעם משום דלא נגמרה עדיין ואין זו קצירה גמורה ואולי כונתם ג"כ דכה"ג הו"ל כעראי וכ"ש לר' יוחנן] ומש"כ הגר"א בשנו"א דגם הראשון חייב בפאה י"ל דהוא רק לשיטת הירו' דגם הקוצר לשחת לר"מ הוא חיוב פאה ואין הטעם משום דלאו אתחלתא דקצירה הוא אלא משום דלח ויבש ב' מינים אבל להבבלי מודה הגר"א וכן הרא"ש שכן כאן דנותן פאה על מה שקצר עתה ואח"כ על מה שיקצור אח"כ אפשר דהוא ג"כ רק לשיטת הירושלמי אף על פי שהרא"ש הזכיר הטעם דלאו אתחלתא דקצירה הוא אמנם יותר נראה דדעת הר"ש כהראב"ד לקמן דגם הראשון חייב בפאה שהרי כתב במ"ג דהמנמר לקליות חייב בפאה וכנראה דמפרש במנחות שם דלכן לא מפסיק לרבנן דאתחלתא דקצירה היא וממילא חייבת בפאה ג"כ והוא ג"כ דעת הרא"ש והגר"א ואולי גם דעת שאר הראשונים כן והא דכתבו הנ"מ לענין אח"כ משום דמוכח כן בסוגיא שם דמדמה לה לר"מ דהקוצר לשחת מפסיק דהיינו לענין אח"כ אבל ה"ה לענין חיוב פאה מתחלה והא בהא תליא, צה"ל שם קכט

⁸⁶ דהא דעת רבנו בה"ח ט' דערוגות מחלקות לפאה ואף על פי שכאן לא זרע ערוגות רק נעשו ממילא מ"מ בשבת וחרדל שדרך לזרען ערוגות איבא מראית העין ולכן הייבוהו מדרבנן ליתן פאה לכל א' וא' אבל בשאר מינים שאין דרכן לזרוע ערוגות הכל יודעים שזה נעשה מחמת הקצירה. דרך אמונה שם עב

⁸⁷ עי' ר"ש ורש"י בנדה ג"א א' ושאר ראשונים וכפשמות הסוגיא דמנחות דדומיא דר"מ דקוצר לשחת דמיירי בשיעור בור כדפירש"י שם ונס"ל דערוגות אין מפסיקות דערוגות אין מפסיקות
⁸⁸ צה"ל קלח מהגר"א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

לכן אפי' זרען סמוכות אין א' שייך לשני ונותן פאה מכל ערוגה וערוגה ואפי' אין ביניהן ג' תלמים⁸⁹ נותן מכל אחד.

ואם היה מין אחד שזורעין אותו שדות כגון תבואה וקטניות ולי"א בכל שאר גידולים שאינם שבת וחרדל, נותן אחת לכל, ואף על גב שעכשיו נפרד לערוגות כיון שכל הזמן לא הי' ערוגות אין מפסיק ואפי' הי' ביניהן ג' תלמים⁹⁰.

---

⁸⁹ משנה ראשונה בשם משנת חכמים [וזה הטעם לשמואל דנותן מכל קלח וקלח ולא יתכן כלל שיש בין כל קלח ג' תלמים דא"כ היינו ערוגות.

⁹⁰ כמו קוצר לשחת דאין מפסיק אם לא הרש כנ"ל ה"ד אף על פי שבשעת קצירה הוא נפרד. ולשאר ראשונים נחשב תחלת קצירה ואין מפסיק

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

